

Foto's en het portretrecht

In dit document

- [Wat is een portret](#)
- [Portretten in opdracht](#)
- [Portretten zonder opdracht](#)

Zie ook

- [Foto's op Internet](#)
- [Spoedcursus auteursrecht](#)
- [Veel voorkomende vragen over het Nederlands auteursrecht: Beperkingen van het auteursrecht](#)

Wie een foto maakt, heeft daarop het auteursrecht. Dit geldt natuurlijk ook voor portretfoto's. De geportretteerde heeft echter ook bepaalde rechten. Dit heet het **portretrecht**. Op grond van zijn portretrecht mag de geportretteerde bijvoorbeeld de foto zelf kopiëren en zelfs publiceren, mits de naam van de fotograaf maar genoemd wordt.

Een portret dat zonder opdracht is gemaakt, mag alleen worden gepubliceerd als daarmee geen **redelijk belang** van de geportretteerde in gevaar komt.

Wat is een portret

Een afbeelding is een "portret" wanneer er een persoon herkenbaar op afgebeeld is. Meestal gaat het bij portretten om foto's, maar ook tekeningen en schilderijen en dergelijke kunnen portretten zijn. En niet alleen goed gelijkende tekeningen zijn portret: ook een karikatuur is een portret.

Vormen van portretten

Een afbeelding van iemands gezicht is de meest voorkomende vorm van een portret. Het is echter niet de enige mogelijkheid. Een persoon kan ook door een karakteristieke lichaamshouding herkenbaar zijn. Denk b.v. aan een silhouet-afbeelding van Charlie Chaplin. Het bekende "zwarte balkje" over iemands gezicht is dus niet per definitie genoeg om te concluderen dat de foto geen portret meer is.

Ook de context waarin de persoon is vastgelegd kan er toe leiden dat hij herkend kan worden. Een zanger met grote zonnebril op is misschien niet direct herkenbaar, maar als hij samen met de band wordt gefotografeerd vaak weer wel.

Portret of niet?

Aan de andere kant, het enkele feit dat iemand op een foto staat, maakt het nog geen portret en geeft de gefotografeerde nog geen rechten. Een luchtfoto van een voetbalstadion, waarin de supporters als een hoop stipjes te zien zijn, is geen portret. Een nieuwsfoto met daarop herkenbaar een tiental supporters is dat wel.

Portretten in opdracht

De wet maakt onderscheid tussen "portretten in opdracht" en "portretten anders dan in opdracht." Bij portretten in opdracht is de basisregel simpel: de geportretteerde mag kopieën maken van het werk, en de maker mag het werk niet zonder toestemming publiceren.

Gebruik door de geportretteerde

Kopieren is geen inbreuk

Als iemand een portret laat maken, heeft de maker daarop het auteursrecht. De geportretteerde heeft echter het recht om kopieën te maken van dat portret. De auteurswet bepaalt (artikel 19 lid 1):

Als inbreuk op het auteursrecht op een portret wordt niet beschouwd de verveelvoudiging daarvan door, of ten behoeve van, den geportretteerde of, na diens overlijden, zijne nabestaanden.

Toestemming bij meerdere personen

Staan er meerdere personen op het portret, dan moeten ze toestemming van elkaar hebben om de kopie te maken. Is een van de geportretteerden overleden, dan hebben zijn nabestaanden tien jaar lang het recht om toestemming te geven of te weigeren.

Publiceren door geportretteerde mag

De geportretteerde mag een *fotografisch portret* van hemzelf (laten) publiceren in een *nieuwsblad of tijdschrift* zonder toestemming van de fotograaf. Wel moet de naam van de fotograaf worden vermeld. Ook moet rekening

worden gehouden met de persoonlijkheidsrechten van de fotograaf. Dat wil zeggen dat het werk niet mag worden misvormd of verminkt, of op een andere manier mag worden aangetast zodanig dat de reputatie van de fotograaf wordt aangetast.

De maker van het werk heeft geen verplichting om mee te werken om dit allemaal mogelijk te maken. Zo hoeft een fotograaf dus *niet* zijn negatieven af te staan of uit te lenen, zodat de geportretteerde bij een fotocentrale wat extra afdrucken kan laten maken.

Gebruik door de maker van het portret

Geen publicatie zonder toestemming

Zoals gezegd heeft de fotograaf, schilder of andere maker van het portret gewoon het auteursrecht op de afbeelding. Er gelden wel een paar beperkingen. De belangrijkste beperking is dat de maker het werk **niet mag publiceren** zonder toestemming van de geportretteerde. Als deze is overleden, hebben de nabestaanden tien jaar lang het recht om toestemming te geven of te weigeren.

Staan er meerdere personen op het portret, dan heeft de maker van alle geportretteerden deze toestemming nodig.

Toestemming verkrijgen

Meestal zal de maker expliciet vragen om toestemming. De toestemming kan ook impliciet worden gegeven. Als iemand wordt geïnterviewd voor een krant, en de fotograaf van de krant maakt een foto, dan had die persoon moeten weten dat die foto in de krant zou komen. De krant hoeft dan niet meer expliciet om toestemming te vragen.

Portretten zonder opdracht

Portretten kunnen ook worden gemaakt zonder opdracht. Een fotograaf kan b.v. in een winkelstraat foto's maken van het winkelend publiek, of foto's maken bij een rechtszaak of voetbalwedstrijd. In deze gevallen geldt een andere regel. **Publicatie mag, tenzij dit een**

redelijk belang van de geportretteerde schendt.

De wet zegt (artikel 21):

[Bij een portret zonder opdracht] is openbaarmaking daarvan door dengene, wien het auteursrecht daarop toekomt, niet geoorloofd, voor zoover een redelijk belang van den geportretteerde of, na zijn overlijden, van een zijner nabestaanden zich tegen de openbaarmaking verzet.

De vraag wat nu zo'n "redelijk belang" is, is in de jurisprudentie beantwoord. De belangrijkste belangen zijn het financieel belang en het privacybelang. Ongewenste publicatie van portretten met naakt of erotisch zijn bijvoorbeeld vrijwel altijd tegen het redelijk belang van de geportretteerde.

Gebruik bij nieuws

Het tonen van iemands portret kan nieuwswaarde hebben. Tegelijkertijd kan iemands privacy geschonden worden, of kan hij zelfs negatief afgeschilderd worden door een publicatie in de krant. Iemand kan nog lang last hebben van een foto van hem als verdachte, zelfs als hij later vrijgesproken wordt. Vandaar dat kranten meestal op dergelijke foto's de verdachte onherkenbaar maken (het bekende zwarte balkje, of tegenwoordig steeds vaker een digitale vervorming van het hele hoofd).

Een getuige kan door publicatie van zijn portret in grote problemen komen, bijvoorbeeld omdat hij getuigt tegen een criminele organisatie. Ook hier is dus al snel een redelijk belang tegen publicatie.

In het Ferdi E.-arrest vond de Hoge Raad dat een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer in beginsel een redelijk belang is dat zich verzet tegen openbaarmaking. Echter, dat belang is niet absoluut maar moet worden afgewogen tegen b.v. de vrijheid van meningsuiting (in casu: mocht een foto van Ferdi E., ontvoerder van Gerrit Jan Heijn, zonder balkje). De rechter moet een afweging van belangen maken op basis van de feiten en omstandigheden van het geval.

Gebruik bij reclame

Ook bij gebruik van iemands portret in reclame is al snel een redelijk belang aanwezig. Zo vond de Hoge Raad in 1997 dat een discodanser in

discotheek iT een redelijk belang had tegen publicatie van een actiefoto in de Gaykrant.

In februari 2005 besliste de Rechtbank Amsterdam dat het portret van minister-president Balkenende niet gebruikt mocht worden in reclame van de Kijkshop. Het ging hier om een karikatuur-tekening, geen foto, maar het was duidelijk (uit haardracht, bril en gelaatsuitdrukking) wie er bedoeld was. De tekening was dus een portret.

Het verweer dat het satirisch bedoeld was (wat zou blijken uit de slagzin "Zonder verkoper shopt J-Peetje goedkoper") ging niet op; reclame is geen spotprent. Ook het feit dat de minister-president een bekend personage was, en dus een minder groot privacy-belang had, werd onvoldoende geacht.

Publicatie door justitie

Een bijzonder geval is publicatie door justitie. De politie (maar ook andere overheidsinstanties die met justitie te maken hebben) mogen zonder meer portretten van mensen publiceren. Dit moet wel in het belang van de openbare veiligheid of ter opsporing van strafbare feiten zijn.

Toestemming

Wie expliciet toestemming geeft, kan uiteraard later geen redelijk belang meer invoeren tegen publicatie. Voor fotografen is het dus verstandig om altijd expliciete toestemming te regelen van mensen die op een foto staan.

Foto's op Internet

In dit document

- [Auteursrecht op afbeeldingen](#)
- [Citeren](#)
- [Niet-commercieel gebruik](#)
- [Onbekende maker](#)
- [Portretrecht](#)

Zie ook

- [Spoedcursus auteursrecht](#)

- [Veel voorkomende vragen over het Nederlands auteursrecht](#)
- [Auteursrecht op Internet](#)

Alhoewel het World-Wide Web begonnen is als een puur tekstueel medium, werd het pas populair nadat het mogelijk werd om afbeeldingen toe te voegen aan webpagina's. Tegenwoordig lijkt het er soms zelfs op dat de plaatjes belangrijker zijn dan de tekstuele boodschap. Eén van de eenvoudigste manieren om aan plaatjes te komen is door ze simpelweg van een andere webpagina over te nemen, of door bestaande afbeeldingen in te scannen. Wat weinig mensen zich daarbij realiseren, is dat wie een afbeelding van een ander overneemt, daarbij altijd toestemming van die ander nodig heeft. Op vrijwel alle foto's en plaatjes op Internet rust namelijk auteursrecht.

Tevens is het niet altijd toegestaan je zelfgemaakte foto's op je eigen website te zetten. Zo is bijvoorbeeld bij een zelfgemaakte foto van andermans kunstwerk toestemming van de kunstenaar nodig. En staan er andere mensen herkenbaar op de foto, dan moet je als fotograaf rekening houden met het portretrecht.

Auteursrecht op afbeeldingen

Vrijwel alle foto's en alle plaatjes die op Internet beschikbaar zijn, zijn auteursrechtelijk beschermd. Volgens de Auteurswet 1912 zijn "teken-, schilder-, bouw- en beeldhouwwerken, lithografieën, graveer- en andere plaatwerken", alsmede fotografische werken, filmwerken en "werken van toegepaste kunst en tekeningen en modellen van nijverheid" auteursrechtelijk beschermd. In een enkel geval heeft de auteur afstand gedaan van zijn auteursrecht, maar dat moet hij er dan wel expliciet bij gezet hebben.

Om voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking te komen, moet een werk origineel zijn en het persoonlijk stempel/karakter van de maker dragen. Bij tekeningen, schilderijen en dergelijke is dit eigenlijk altijd het geval, omdat deze immers tot stand komen doordat de maker met potlood of kwast het werk op papier zet. Bij foto's ligt dit iets moeilijker. De vereiste

originaliteit kan hier liggen in bijvoorbeeld de invalshoek, de compositie van het gefotografeerde, de belichting enzovoorts. In de praktijk blijkt dat de rechter al snel aanneemt dat er sprake is van een originele foto. Alleen puur mechanisch tot stand gekomen foto's, zoals uit pasfotohokjes en beveiligingscamera's, zijn niet beschermd.

Als een werk beschermd is, mag het niet worden gebruikt zonder toestemming van de maker. Dit betekent dat het niet gekopieerd en verspreid mag worden, maar ook dat het niet op een website geplaatst mag worden.

Citeren

Het is toegestaan om een deel van andermans werk over te nemen in een aankondiging, beoordeling, bespreking, kritiek of wetenschappelijke verhandeling. Let wel: een deel. Het is slechts zelden toelaatbaar om het hele werk over te nemen. Bij een bespreking van foto's of schilderijen zou dit het geval kunnen zijn. Wel moet je dan de foto of het schilderij zodanig bewerken dat deze duidelijk verschilt van het origineel. Dit kan bijvoorbeeld door hem flink te verkleinen of de kleuren aan te passen, of door niet relevante delen weg te snijden. Overigens mag je nooit meer citeren dan je nodig hebt voor het doel van je citaat.

Het kan gebeuren dat iemand een foto maakt waarop bijvoorbeeld een beeldhouwwerk of een schilderij van een ander te zien is. Dit mag, tenzij dat beeldhouwwerk of schilderij het "hoofdonderwerp" van de foto is. In de praktijk zit je daar al snel aan, omdat de rechter zich zal afvragen waarom je je camera niet een meter naar links hebt gericht. Een vakantiefoto van je partner die poseert bij een standbeeld, mag dus niet op je persoonlijke website zonder toestemming van de beeldhouwer. Fotografeer je echter de hoofdstraat van een pittoresk dorpje waar toevallig in de linker benedenhoek een stukje van datzelfde standbeeld zichtbaar is, dan is er niets aan de hand.

Niet-commercieel gebruik

Zie ook

- [Juridisch webdesign](#)
- [Legal aspects of Webdesign: Copyright](#)
(Engelstalig)

Veel websites worden gemaakt door hobbyisten zonder enig winstoogmerk. Ook zij willen vaak graag foto's of ander beeldmateriaal gebruiken als onderdeel van hun site. Dergelijk gebruik is heel kleinschalig, en de kans is bijzonder klein dat de fotograaf hierdoor schade lijdt. Toch moet ook voor dit soort gebruik toestemming gevraagd worden. Wie zonder toestemming een werk gebruikt, maakt inbreuk op het auteursrecht. Het doet niet ter zake of het gebruik commercieel is, of de naam van de auteur vermeld wordt, of dat de webmaster reclame voor hem maakt door het gebruik van de foto's, of wat dan ook. Hij kan schadevergoeding eisen en/of eisen dat de webmaster zijn werk van de site afhaalt. Bij foto's is het gebruikelijk om een schadevergoeding te eisen (en te krijgen) van 3 maal het gebruikelijke tarief van die maker.

Onbekende maker

Van veel werk op Internet is niet bekend wie de maker is. En zijn een hoop sites die overal beeldmateriaal vandaan halen om dat via hun eigen site of een CD-ROM te verspreiden. Ook kopiëren mensen vaak plaatjes van elkaar. Het is dan onbegonnen werk om te achterhalen wie nou dat ene plaatje of die foto gemaakt heeft. Auteursrechtelijk gezien betekent dit dat de foto of het plaatje niet mag gebruiken. Het is de verantwoordelijkheid van de gebruiker om van alle auteursrechthebbenden toestemming te krijgen voor gebruik van hun werk. Weet je niet wie de maker is, dan mag je het werk niet publiceren.

Nou is dat soms erg lastig. De Stichting Foto Anoniem (een onderdeel van de Stichting Burafo) is een centrale instantie met een uitgebreid adressenbestand van fotografen. De stichting probeert dan de fotograaf te achterhalen, en stelt de vrager in contact met de fotograaf. Dan kun je hem toestemming vragen. Lukt dat niet, dan kan de stichting een contract opstellen, waarbij jij de normale tarieven betaalt (aan hen dus). De stichting vrijwaart jou dan tegen alle aanspraken van de fotograaf als die later ineens komt klagen.

Natuurlijk kun je ook gewoon de foto publiceren, maar dan heb je wel een lastig juridisch probleem als die fotograaf later boze brieven stuurt. Die kan dan een forse schadevergoeding eisen, die over het algemeen hoger zal liggen dan wat je aan die stichting Foto Anoniem zou betalen.

Portretrecht

Zie ook

- [Foto's en het portretrecht](#)
Het veiligste lijkt dus om al je foto's en afbeeldingen zelf te maken, en nooit een standbeeld of schilderij van een ander op de foto te zetten. Er is echter nog een ander aspect waar je bij gebruik van foto's op Internet rekening mee moet houden. Het gebruik van een portret mag namelijk niet zomaar. Een portret betekent overigens niet alleen maar een foto van het gezicht. Zo gauw iemand herkenbaar op de foto staat, is de foto een portret, dus ook als er een zwart balkje over de ogen staat. Maar ergens in een massa in een voetbalstadion als stipje op de foto is uiteraard niet voldoende.

Naar Nederlands recht zijn er twee soorten portretten: de portretten in opdracht, en de portretten niet in opdracht. Een portret in opdracht mag alleen worden gepubliceerd met toestemming van alle geportretteerden. Een portret dat niet in opdracht is gemaakt, mag zonder toestemming worden gepubliceerd. Wel moet de publicist rekening houden met de belangen van de gefotografeerde persoon. Als deze een redelijk belang heeft tegen publicatie, dan mag de foto niet gepubliceerd worden. Een foto van een professioneel model mag dus bijvoorbeeld niet worden gepubliceerd, omdat deze hier normaal geld voor vraagt. Ook foto's van het naaktstrand mogen niet worden gepubliceerd zonder toestemming, want niet iedereen die daar komt wil de foto's van zichzelf terugzien in de krant of op Internet.

Op Internet doet het probleem zich nogal eens voor bij hobbyclubs en scholen. Die maken foto's van activiteiten en publiceren die op hun website. Op die foto's zijn dan vaak de kinderen die meedoen aan die activiteiten duidelijk

herkenbaar. Niet alle ouders stellen hier prijs op. Als de ouders een redelijk belang hebben, kunnen ze publicatie van de foto's verbieden. Bij foto's van het dagje uit in het zwembad of zo, en ook bij scholen met asielzoekers of ondergedoken kinderen kom je al snel aan zo'n redelijk belang.

Sommige scholen hebben protocollen ontwikkeld over wat ze wel niet op hun website zetten. In een dergelijk protocol wordt bijvoorbeeld afgesproken dat ouders kunnen protesteren tegen publicatie van een foto, waarna deze wordt weggehaald, of dat de schoolleiding aan de ouders van alle geportretteerde kinderen toestemming vraagt alvorens deze te publiceren.

Legal aspects of Webdesign: Copyright

In this document

- [Copyrighted works](#)
- [Licensing: Making your work available to others](#)
- [Using someone else's copyrighted work](#)
- [Borderlines: inlining, framing and front-ends](#)

See also

- [Legal aspects of Webdesign: Frequently asked questions](#)
- [Legal aspects of Webdesign: Patents](#)
- [Legal aspects of Webdesign: Trademarks](#)

One of the most visible rights that the author of a work has, is the *copyright* over his work. Almost everything that is published on the World-Wide Web is copyrighted. In general, a work is copyrighted when it is created, and it is not necessary to apply for copyright. Some countries may, however, give extra protection to works that are registered. In any case, when a work is copyrighted, others may not use or redistribute the work without the permission of the author. This permission is typically called a license for the work.

For Web designers, it is important to know under what circumstances someone else's work may be used in their own work. For example, images in public archives are often copyrighted, so it is necessary to find out about the licensing conditions first. This type of use is very straightforward and does not differ much from the situation in the real world: when you write a book, a newspaper or a Website, you always need permission to use someone else's work in yours. However, the new technology on the Web has created many possibilities which were never foreseen by copyright law.

Copyrighted works

When is a work copyrighted

Most countries in the world have copyright laws which are based on the international Berne convention. This treaty states that any work is copyrighted at the moment of creation. A work has to be original and needs some form of artistic expression, but these requirements are easy to fulfill. Unless a work is really short (such as a single sentence), or is purely mechanical (such as a list of names), it is copyrighted.

In the USA, before adopting the Berne Convention, authors had to register their work with the Copyright Office before they could get copyright protection for their work. This is now no longer true, but it may still be beneficial for US authors, as registering allows them to sue for punitive damages, instead of only for actual damages.

The copyright on a work is valid until a certain period after the author's death. The exact length of this period depends on the country, but can be up to seventy-five years. When the author is unknown, this period starts when the work is first published. The length of this period has changed several times in history, and this has affected the status of many old works. So, when using an old work on your site, don't just follow the current rule, also check what was the law at the time the work was created. And note that if you use a photo of a really old work, this photo is copyrighted independently of the work on the photo.

The copyright notice

It is *not* required to add the famous "©" symbol or a text such as "Copyright by author" to copyright the work. These serve only as indicators to others that the work is indeed copyrighted, so that no one can later claim he could not have known this. An appropriate notice on a Webpage would be something like:

Copyright © *year* by *author*. All rights reserved.

The *year* should be the year of creation, possibly with the addition of the year it was last modified. The *author* can be either the maker of the work, or the company or institution who owns the rights. In many plain-text documents, the © symbol cannot be shown, and the string "(c)" is used instead. This string is *not* an officially-recognized indicator, although it is by now so common that it probably would be accepted as such if there would ever be a dispute about a work's copyright status. To be on the safe side, you should add the full word "Copyright" to the "(c)" string.

Licensing: Making your work available to others

The rights of a copyright holder

The rights of the owner of a copyrighted work are typically formulated differently in different countries, but basically he has the right to make copies of the work and to offer the work to the public. When he distributes a copy, that specific copy may be redistributed by others without needing further permission. This is called the "first sale doctrine" in the USA, and "exhaustion" in most European countries. So, it is legal to resell a book, but not to make your own copy of the book and sell that.

The owner can grant other people some or all of the rights he holds on the work. This is called "licensing". A license can be very specific ("Newspaper X may publish photo Y in tomorrow's edition.") or very broad. By putting your work on the World-Wide Web, you implicitly give everyone in the world a license to download and view your work on their computer. However, this license does not cover

things like putting the work on their own Website or printing it in a book. If you want to do this, you will need to ask the owner of the Website for permission first.

Choosing a license

It is important to decide what other people may do with the content you put up on your Website. Can your icons and images be used on other sites as well? May others incorporate your video or audio streams on their pages? And what about those scripts and Java applets you created?

If you are a hobbyist, it may not matter much what other people do. You may even feel flattered because your work is apparently appreciated so much that others want to use it. But if you've invested a lot of time and effort in creating images or programs, it may seem as if others are stealing that effort without recompensating you. In that case, it is worthwhile to make your license more explicit. Simply create a Webpage where you explain what may and what may not be done with your work. This does not have to be three pages of legalese, a simple statement such as "All images on this site may be copied and used without restrictions, as long as appropriate credit is given." already suffices as a license.

For programs, there are many standard licenses available. The advantage of using such a license is that everyone knows what it means, and which rights they have for using the program. The most famous one is probably the GNU General Public License. The GNU also has a comparison of the most popular standard licenses, which may be useful in choosing which one you want to use.

Using someone else's copyrighted work

As explained earlier, using someone else's copyrighted work is not permitted without a license. If the work does not indicate that it is copyrighted, it does not mean there is no copyright, it only means you will have to contact the author to find out what you may do with it. Most Websites these days have explicit licenses, which list in detail what is and what is not permitted.

Pay particular attention to sites that offer collections of images, sounds and the likes. Most "icon archives" have a large number of icons from various sources, and offer these under their own license. However, each individual icon is copyrighted by its creator, and unless this person has given the icon archive a license, the archive is *not permitted* to make that icon available. So do not immediately trust that an icon you find on a public archive can be used freely.

Borderlines: inlining, framing and front-ends

On the World-Wide Web, many techniques are available to use someone else's work without making your own copy first. It is not always clear whether this is permitted under copyright law, but if the other person suffers damages because of this, it is almost always possible for him to sue you for it.

Inlining images and other resources

When someone has an image on his Website, it may be tempting to copy it to your own site. However, this is a clear breach of the rights of the owner, unless he permits it. To overcome this problem, many people simply refer directly to the image on the other site in their own Webpage. No copy is made, and the owner still has complete control over the image. But the appearance to the reader is the same as when a local copy was made: the image is used in a Webpage.

Whether or not this is copyright infringement is open to debate, although the fact that the image is used in another work can be seen as a copyright infringement. Re-using someone else's work is not permitted under most countries' copyright law. In addition, this action will cause extra data traffic on the owner's server. When he has to pay by the megabyte for this traffic, this extra traffic can be interpreted as damages, for which the person who linked to the image can be held responsible.

This type of activity can be detected by periodically checking your server's logfiles. If an image is downloaded much more than the pages it appears on, that's an indication that the image

may be linked to from elsewhere. The referrer log may also be of help, as this log indicates which Webpages refer to the downloaded image.

Framing someone else's Website

When frames were introduced, it soon became clear that it was now possible to not only include someone else's images in your own Webpage, but entire Websites as well. This feature was quickly misused to build sites where advertisements were shown in one frame, and content from other sites in another. Thus, the site owner profited from the other sites' content without much effort on his site. This has been the cause of many lawsuits.

The arguments on whether this is copyright infringements are mostly the same as with including someone else's image on your own site. It is slightly harder to detect, as there is no way to make a difference between normal links from other sites, and links from inside frameset documents.

Front-ends to someone else's database or search engine

On the Web, databases and search engines can be used with simple HTML-based forms. It is extremely easy to copy the HTML code for these forms to your own Webpage, so that others can access the database directly from that page. This makes it possible to provide pre-selected queries (for example, an interface to Google Groups which only searches the HTML authoring newsgroups, or a front-end for Altavista with the language set to Dutch).

However, the database that is being used may be copyrighted or [protected by database rights](#). In that case, this type of action is only permitted when the site owner permits it. Most search engines do not mind such a front-end, as it only means more visitors to their site who will see the advertisements on the results page.

In the countries in the European Community, there is now a Directive which provides specific protection for databases, regardless of the copyright status of the database. It is questionable whether a phone book is copyrighted, as it is a simple collection of facts,

without any original arrangement or presentation. However, it most certainly fits the definition of a database under this Directive, and it is therefore not permitted to re-use the information therein without permission.

Juridisch webdesign

In dit document

- [Auteursrecht](#)
- [Linken naar andermans werk](#)
- [De domeinnaam](#)
- [Octrooien](#)

Zie ook

- [Legal aspects of Webdesign](#) (Engelstalig)
- [Veel voorkomende vragen over het Nederlands auteursrecht](#)
- [Auteursrecht op Internet](#)

Een goede webdesigner moet niet alleen weten welke HTML codes hij kan gebruiken en of zijn website wel snel genoeg laadt. Hij moet ook rekening houden met rechten van anderen. Zo mag hij bijvoorbeeld niet zomaar andermans tekst, plaatjes, muziek of scripts overnemen op zijn eigen site. Zeker bij muziek kan dat snel leiden tot grote juridische problemen.

Daarnaast kan blijken dat de domeinnaam -al dan niet toevallig- sterk lijkt op iemands merk. Ook worden merknamen wel gebruikt in meta-tags of magneetwoorden bij zoekmachines. Hiervoor is vrijwel altijd toestemming van de merkhouder vereist. Tevens bestaat er -zeker bij online winkels en andere commerciële websites- de kans dat inbreuk wordt gemaakt op een octrooi van een ander.

Auteursrecht

Zie ook

- [Auteursrecht op Internet](#)
- [Spoedcursus auteursrecht](#)

Gebruik van andermans werk

Op webpagina's, maar ook op de individuele afbeeldingen, geluidsbestanden, scripts en andere onderdelen van een website rust auteursrecht. Het maakt niet uit of er een expliciete copyright-vermelding bij staat, of dat de rechten zijn voorbehouden of dat het gratis op Internet wordt aangeboden. Dit betekent dat het overnemen of hergebruiken van onderdelen van andermans website niet is toegestaan. Een plaatje van iemand anders' site kopiëren en op je eigen site zetten, mag dus niet. Ook mag je geen teksten of afbeeldingen uit boeken inscannen en op je website plaatsen.

Stijlen en ideeën over vormgeving (zoals een navigatiebalk bovenaan, het gebruik van tabbladen of een icoontje van een winkelwagentje) zijn niet beschermd. De concrete uitwerking daarvan wel. Je mag dus best net als Amazon.com de onderdelen van je winkel aangeven met tabbladen en een icoontje van een winkelwagentje gebruiken om bestellingen te verwerken. Je mag alleen niet precies dezelfde tabbladen of precies hetzelfde icoontje gebruiken.

Overnemen door anderen

Zie ook

- [Aansprakelijkheid van providers](#)
Het omgekeerde kan zich natuurlijk ook voordoen: je hebt een mooie website gemaakt, en iemand anders gaat met de tekst, afbeeldingen of scripts aan de haal. Meestal is het erg lastig om hier iets aan te doen. Het beste is om zo snel mogelijk bewijs te verzamelen van wat er overgenomen is, en door wie. Daarna kun je een vriendelijke doch dringende brief (liever per post dan per e-mail) sturen naar de beheerder van de site met het verzoek deze materialen binnen een paar dagen weg te halen. Ga niet eisen dat alles direct moet worden weggehaald, of meteen dreigen met een rechtszaak. De rechter zal niet snel geneigd zijn een partij die zich onredelijk opstelt gelijk te geven. En om drie uur 's nachts een mailtje sturen met de opdracht onmiddellijk een bepaald plaatje te verwijderen is niet redelijk.

Reageert de andere partij niet, ook niet als je de brief per aangetekende post verstuurt, dan is de

volgende stap de provider aanspreken. Volgens de huidige jurisprudentie (Scientology vs XS4All) is een provider verplicht om werken die inbreuk op het auteursrecht maken te verwijderen van sites van hun abonnees of gebruikers, als zij daarop worden gewezen door de auteursrechthebbende. Deze moet echter wel aannemelijk kunnen maken dat het werk op de website inbreuk maakt.

Een rechtszaak starten is een uiterste redmiddel. Dit is erg duur, en wordt niet gedekt door een eventuele rechtsbijstandverzekering. Conflicten omtrent intellectuele eigendom (en dat is het auteursrecht) zijn vrijwel altijd uitgesloten van dekking. Verder is er het probleem dat schade moeilijk aan te tonen zal zijn, zeker bij hobby sites beheerd door particulieren.

Aanbieden van bestanden zonder toestemming

Zie ook

- [De positie van het MP3-bestand in de Auteurswet](#)
- [Auteursrechtelijke mythes omtrent MP3](#)
- [De auteursrechtelijke status van hyperlinks naar MP3's](#)

Auteursrechtelijke problemen doen zich vaak voor bij mensen die MP3's of software op een website aanbieden. Vrijwel altijd gaat het hier om aanbieden zonder toestemming van de rechthebbenden. Organisaties als de BUMA/Stemra, BREIN of de BSA zijn erg actief bij het zoeken naar dergelijke websites. De beheerders -en hun providers- kunnen dan op korte termijn een boze brief verwachten met de dreiging van een rechtszaak. Providers wachten dat meestal niet af en gooien de bestanden van de website (of sluiten simpelweg de hele site). De algemene voorwaarden bij het hosting contract staan dit vrijwel altijd toe.

Linken naar andermans werk

Zie ook

- [De inbreukmakendheid van hyperlinks](#)

- [De auteursrechtelijke status van hyperlinks naar MP3's](#)
- [Crash course on database rights](#) (Engelstalig)
Een ander auteursrechtelijk probleem waar Web designers tegenaan kunnen lopen, is hergebruik van andermans werk. Het is mogelijk om in een website een afbeelding die op een andere server staat te presenteren als onderdeel van je eigen webpagina. Ook filmpjes en muziek bestanden kunnen op deze manier worden verwerkt in een website. Met behulp van frames is het zelfs mogelijk om gehele webpagina's van derden als integraal onderdeel van je eigen site te presenteren. Hierbij wordt er niet gekopieerd, maar alleen een link gelegd naar het werk op die andere website.

In de juridische wereld is men er nog niet helemaal uit of dit nu inbreuk op auteursrechten oplevert. Los daarvan kan de beheerder van die andere website best schade lijden door de link. Dit veroorzaakt immers extra dataverkeer, waarvoor hij extra moet betalen, maar hij krijgt geen extra inkomsten door de advertenties die normaliter zichtbaar zouden zijn. Dergelijke schade kan verhaald worden op de veroorzaker van het extra dataverkeer.

Als het gaat om hergebruik van een databank die op Internet wordt aangeboden, dan kan er sprake zijn van inbreuk op het databankenrecht. Zo was het El Cheapo bijvoorbeeld niet toegestaan om informatie over te koop staande huizen uit de databank van de NVM op te vragen en te tonen aan bezoekers.

Een niet-juridisch risico bij dergelijk hergebruik is dat de beheerder van die andere website de afbeelding kan vervangen door bijvoorbeeld een porno plaatje of een beledigende tekst. Het verstandigst is dus altijd om gewoon toestemming te vragen.

De domeinnaam

Zie ook

- [Domeinnamen en merken](#)
- [De Uniform Dispute Resolution Policy](#)
Een goede domeinnaam is van groot belang voor elke website. Je website moet immers opvallen

tussen al die andere sites die over hetzelfde onderwerp gaan. Het lijkt dan slim om gebruik te maken van een bekend woord dat betrekking heeft op dat onderwerp, bijvoorbeeld de naam van een automerk bij een site over raceauto's. Dit is echter niet toegestaan zonder toestemming van de houder van dat merk.

Er zijn al zeer veel rechtszaken gevoerd over gebruik van andermans merk bij een domeinnaam. Meestal won de merkhouder, tenzij de website duidelijk over een ander onderwerp ging en dus niets met het merk te maken had. Verzin dus liever een eigen, originele naam voor je website.

Ook het gebruik van andermans merk in zogeheten "meta-tags" (onzichtbare steekwoorden bedoeld voor zoekmachines) of het verkopen van "magneetwoorden" kan merkinbreuk zijn. Magneetwoorden worden bij zoekmachines gebruikt. Een Eindhovens hotel kan bijvoorbeeld het magneetwoord "hotel eindhoven" kopen bij een zoekmachine. Tikt iemand dat in bij die zoekmachine, dan krijgt hij een advertentie van dat hotel te zien. In de zaak VNU/Monsterboard werd het magneetwoord "intermediair" verkocht aan Monsterboard. VNU, eigenaar van het merk Intermediair, vond dit merkinbreuk, en kreeg van de rechter gelijk.

Octrooien

Zie ook

- [Octrooien op software-gerelateerde uitvindingen](#)
- [Octrooien op software](#)

Het is sinds een aantal jaar mogelijk octrooi te krijgen op e-commerce technieken en andere software-uitvindingen. Twee bekende voorbeelden zijn het met één druk op de knop bestellen van boeken van Amazon.com en het "noem je prijs" systeem van Priceline. Anderen mogen dit systeem niet toepassen in de landen waar het octrooi geldig is.

Nu geldt voor veel van dergelijke octrooien dat zij alleen in de Verenigde Staten geldig zijn. Het toepassen van een dergelijk techniek op een website die gehost wordt op een server die fysiek in Nederland staat, zou dus geen probleem

moeten zijn. Amerikaanse rechters denken daar
echter nog wel eens anders over, en redeneren
dat het aanbieden van de techniek aan
gebruikers in Amerika toepassen van de techniek
in Amerika is.